

ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО ПЛАСТУНА
Ч. 22

Пл. сен. керівн. Цьопа Паліїв

НАПРЯМНІ
ДЛЯ РІЧНОГО ПЛАНУ ПРАЦІ
У ПЛАСТОВИХ З'ЄДНАННЯХ

ВИДАННЯ ГОЛОВНОЇ ПЛАСТОВОЇ БУЛАВИ

Пластове В-во „Молоде Життя”
НЮ ЙОРК-ТОРОНТО, 1954.

Видаючи „Напрямні для річного пляну праці у пластових з'єднаннях”, Головна Пластова Булова поручає ці напрямні для застосовування у веденні пластової виховної праці на теренах діяння українських пластових організацій.

В С Т У П

Те, що наша молодь має порівняльно дуже рідко нагоду перебувати у своєму рідному середовищі, примушує нас дуже уважливо використовувати час, призначений на пластові зайняття. Передумовою для того мусить бути добре передуманий виховний плян на цілий рік, слідкування за його здійснюванням, дбайливий добір з а с о б і в та перевірка їх якнайуспішнішого застосування.

Тільки в такому випадку можемо сподіватися своєрідної ідейної одности в нашому Пластовому Русі та в загальному однакового висліді наших виховних заходів і зусиль. З уваги на те доцільно буде розплянувати спільні загальні напрямні для всіх наших з'єднань, на всіх відтинках діяльності наших пластових організацій.

Тому теж працю цілого календарного року ділимо на в и х о в н і е т а п и, в яких будемо зосереджувати увагу передусім на основній ідеї, підбираючи для її реалізації відповідні засоби, беручи до уваги потребу й доцільність наших заходів, як теж вік та спроможність сприйняття цих заходів молоддю.

Конкретно: пластові зайняття в даному етапі мусять бути присвячені встановленій для цього етапу основній ідеї, на теми зв'язані з цією ідеєю треба говорити на відправах членів Кадри Виховників, на сходинах всіх з'єднань, включно із сходинами осередків Українського Пластового Сеніорату, на збірках, прогулянках, відвідинах. До основної дії даного етапу треба застосовувати прибирання домівок, зміст пластових видань, стінних газеток, устійнювання відповідних гасел і т. п. Головне завдання виховників — це допомогти молоді досягнути властиву виховну мету. Розуміємо це так, що всі заходи в даному напрямі мусять бути д о п и л ь н о в а н і, осяги мусять бути перевірені, зокрема, що треба звертати відповідну увагу — оцінити і відзначити зразкові чи понадпересічні зусилля молоді й усвідомити та з'ясувати негативні прояви, якщо такі заіснували.

В кожному з тих етапів повинен бути встановлений своєрідний „кульмінаційний пункт”, який саме давав би наго-

ду для виховної перевірки осягів і доказував успішність праці в даному напрямі. Такий „кульмінаційний пункт” із своєю особливо святочною, інколи теж і прилюдною програмою, мав би причинитися до ще глибшого утвердження в молоді основної ідеї і повнішого зрозуміння молоддю основної мети даного етапу.

РІЗДВО —

СВЯТО ЄДНОСТІ З БОГОМ, З РОДИНОЮ,

З БАТЬКІВЩИНОЮ

Різдво — народження Христа, свято Божої Матері і Божої Дитини — це одно з найглибших і найітимніших християнських свят, встановлених в пам'ять подій і правд, що стали основою нашої віри. Святкуючи його — засвідчуємо свою єдність з Богом, з народженим Христом й утверджуємо свою вірність Богові, що є першим із трьох головних обов'язків пластуна.

Різдво Христове, як релігійно-родинне свято найближче підходить до того, щоб у молоді поглибити пошану релігії і родини, як о с н о в її існування. Тому теж на початку нашого виховного плану кладемо найближчу і водночас найосновнішу справу — р о д и н у.

Ще до Різдва, на протязі грудня виховники і провідники ведуть пластові заїняття в тому напрямі, щоб поглибити розуміння родинних обов'язків (як у відношенні дітей до батьків, так й у відношенні батьків до родини — остання тема для старшого юнацтва, старшого пластуна, сеніорату). Засобами для такої підготовки будуть гутірки про те, як влаштувати й допомагати батькам влаштувати Свят-вечір, про різдвяні звичаї, про плекання різдвяної традиції, виучування колядок і колядницьких звичаїв, готування вертепу, участь в колядуванні на добродійні цілі, різдвяні „добрі діла” (допомога у влаштуванні Свят-вечора, відвідування хворих з колядою чи дарунком). Завершення цього етапу — гідне відсвяткування Свят-вечора і днів Різдва Христового удома і в церкві.

Щоб водночас підкреслити також зрозуміння для „ширшої” родини, якою є все пластове братство і передусім вся українська спільнота, треба підтримати прийняте вже як традиційне святкування пластунами т. зв. Свят-вечірньої Зустрічі або Зустрічі при Свят-вечірній Зірці. Відбувається вона, відповідно до можливостей — спільною збіркою або й індивідуальним святкуванням-згадкою, всю-

ди в одну пору, а саме в час, коли на Україні з'являється перша Свят-вечірня зоря. Час визначається відповідно до даного осередка, беручи до уваги день 6. січня, година п'ята пополудні східно-європейського або т. зв. київського часу. Цей звичай — піддержування єдності з Україною живою згадкою раз у рік на Святий Вечір — повинні зберігати і розвивати особливо пластуни, як ті, що перші мають стояти на сторожі традиції. Вони теж повинні поширити цей звичай і серед пластунів, запрошуючи їх до участі в Свят-вечірній зустрічі, яка своїм настроєм може у великій мірі причинитися до поглиблення духового зв'язку з Україною.

Тим, що з нагоди Різдва дамо доказ пам'яті про наших старших осіб, про немічних, хворих і пригноблених, пам'яті про дітей і молодь, які залишилися в Європі, створимо у пластовому гурті і розвинемо почуття єдності з громадянством і поглибимо почування любови до ближнього. Крім того єдність з українською спільнотою буде закріплюватися передаванням висловів пошани і привітань українським церковним Ієрархам, проводам центральних установ та організацій молоді.

Участь у „коляді” треба організувати в догідні і вільні від інших заїнять вечорі, залишаючи Свят-вечір вповні для родинного святкування. Тому теж не можна влаштувати Свят-вечірньої зустрічі в той час, коли має починатися різдвяна вечеря (кутя), значить, коли в даній місцевості сходить перша вечірня зоря.

Дуже часто приходиться виховникам розв'язувати складне питання святкування Різдва за новим стилем. Аргументом для зміни часу святкування править здебільша оправдання, що для святкування Різдва за новим стилем немає вільних днів. Думаємо, що традиційну форму святкування Свят-вечора за давнім стилем можна втримати і в недогідних умовах, навіть у робучий день.

Багато українських батьків з огляду на зовнішні труднощі й обставини занедбують святкування Різдва згідно з українськими традиціями. Треба впливати на дівтору і молодь, щоб вони просили і спонукували самі своїх батьків влаштувати для них свята так, як вони були святковані в Україні.

РОКОВИНИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ —
ДЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГОТОВОСТІ

Дальша важлива справа в житті спільноти — це прямування і підготовка до здобуття і створення власної національної держави. Хоч у загальному весь пластовий вишкіл побудований так, щоб відповідно виробляти у пластунів громадянські прикмети й оформлювати та поглиблювати національну свідомість і державницьке думання, все ж таки зосередження уваги в якомусь періоді року на громадянські чесноти, скріплення і поглиблення почуття ідейної одності, соборності, зв'язку з Україною, її минулим та сучасним — може дати дуже добрі і тривалі осяги. Тому теж у пластових зайняттях Гуртків, Куренів, Станиць присвячуємо в тому часі багато уваги для досягнення поданих вище цілей. Самі роковини 22. січня стараймося відзначити не тільки урочистим концертом, влаштованим самостійно, чи участю в загально-громадських святкуваннях з того приводу, але дбаймо про те, щоб в той час дати докази глибшого розуміння й освідомлення основної пластової ідеї с л у ж б и У к р а ї н і. Варто тому раз у рік з нагоди Свята Державности відбути перевірку національної гот о в о с т и пластунів і пластунок, звертаючи увагу на їх активне ставлення до будови української державности тепер і в майбутньому, усвідомлюючи і підкреслюючи в діяльності пластової молоді ті моменти, які вказують на розуміння і здійснювання державницьких ідеалів і думання. Старатися показати на такому святі, що ті, які здобули вищі ступені, ті, що переходять до вищих Уладів, ті, що здобули багато відзнак вмілості чи відзначень, будуть готові і спроможні виконувати більше обов'язків. З'ясовувати, що ті, хто поважно трактує добування якнайбільше знання про Україну, хто ходить до рідної школи, хто прочитав багато добрих українських книжок — ті будуть добре ознайомлені з життям і проблемами української спільноти, зокрема на рідних землях, і зможуть допомогти тепер в громадському житті і колись в конкретному будівництві української держави. Таке звертання уваги на вагу підготовки до державного будівництва вже тепер — у пластовому житті і зайняттях — збільшить бажання у пластунів причинюватися своїми ділами в тій справі і піднесе вагу і розуміння державницьких моментів в минулому і сучасному України.

Присвятим теж більше уваги, щоб з нагоди Свята Державности виховники й виховниці розповідали дітям і мо-

лоді про відповідні події чи епізоди з часу державного існування України. Де є тільки змога, добре було б для тієї мети повести молодь до українського наукового чи музейного осередку, до української бібліотеки чи книгарні, а то й до приватного дому, щоб там діти могли побачити справжні, нехай і музейні речі з часу незалежності України, могли почути розповідь очевидця про таку чи іншу автентичну подію і мали вкінці можливість „дихнути атмосферою” справжньої української культури.

Подекуди встановився звичай святкувати Свято Державности разом з роковинами бою під Крутами. Це не цілком відповідно, бо недоцільно накопичувати забагато святкувань разом, особливо впливає це некорисно на дітвору, в якій при таких сполученнях святкувань блідне і затирається властивий образ. Крутянські роковини повинні залишитися радше як традиційне „юнацьке свято”, відмічуване окремо, теж не обов'язково концертами, академіями чи доповідями, а більш конкретно формою, як наприклад, збірне добре діло, спільний змаг, чи спільна акція і т. ін. Для прикладу згадаємо, що колись молодь відбувала в крутянські роковини голодівку і заощаджені з того гроші складала на якусь національну ціль.

ШЕВЧЕНКОВІ ДНІ —
СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тарас Шевченко, що роковини дня його народження і смерті припадають у березні, репрезентант у к р а ї н с ь к о ї д у х о в о с т и. Роля та значення Шевченка в нашому національному житті такі великі, зокрема в теперішній час, що плекання його культу в родинному, пластовому та громадському житті допомагає у великій мірі поглиблювати національну свідомість, гордість і патріотизм. Тому теж і місяці лютий і березень призначаємо на поглиблення розуміння та поширення і збільшення знання не тільки про Шевченка і його творчість, але теж про українську культуру в загальному.

Відзначувати Шевченкові дні можна й концертом, але участь в цьому концерті повинні брати дослівно всі. Співаки й музики звеличують поета вивченням музичних творів (гармонізацій і мелодій до Шевченкових слів), в роях, гніздах та в гуртках, куренях відбуваються конкурси-змагання в деклямаціях вийнятків з творів Шевченка або поезій про Шевченка. Старше пластуństwo крім дискусій на тему ідей Шев-

ченкової творчості повинно влаштовувати або брати участь в так званих академічних вечорах, присвячених Шевченкові, що на них можна запрошувати і молодь з інших організацій. Не може ж Шевченко із своїм „Кобзарем”, із своїм полум’яним словом не жити в почуваннях, думках і прагненнях молодого покоління. А щоб він міг жити, треба, щоб молодь його пізнала, сприйняла, полюбила не тільки підсвідомо, але з повним переконанням, пошаною і гордістю.

Амбіцією кожного пластуна і пластунки повинно бути — зробити щось для Шевченка в ці дні: прикрасити Шевченковий портрет дома, а коли його нема — то придбати такий портрет, набути „Кобзаря” для домашньої бібліотеки, прикрасити домівку на Шевченкові дні, взяти участь в концерті, в хорі, в конкурсі деклямацій, в змаганні за те, хто найбільше українських книжок прочитає у березні. Кожна справа, кожна подробиця в підготові Шевченкових концертів та змагань повинна відбуватися з охотою, з ентузіазмом, з любов’ю.

Влаштовування виставок Шевченкових малюнків (книжок присвячених Шевченкові, як маляреві, репродукцій Шевченкових малюнків по книжках та окремо в картинах чи поштових картках), висвітлювання цих малюнків через епідіяскоп, пов’язання Шевченкової малярської творчості взагалі з українським образотворчим мистецтвом — допоможе поглибити в молоді не тільки зацікавлення малярством чи й іншими ділянками мистецтва, але і взагалі українською культурою.

ВЕЛИКДЕНЬ — СВЯТО ВІРИ Й НАДІЇ

Великдень — свято Воскресення Христового, з основною ідеєю життєвого і духового оновлення (з релігійним оновленням — великодньою сповіддю), перемоги правди і життя над смертю, пробудження і відродження природи — дає багато нагоди для скріплення життєвої снаги й активності, для поглиблення віри і посилення надії в успіх і перемогу, поруч із Божою, теж і нашої національної правди, у воскресення України.

Христове Воскресення і віра в це Воскресення — одна з основних правд християнської віри і водночас головне джерело тієї сили й радості, що їх дає нам це велике свято. Ця віра важлива не тільки в житті окремих людей, але і в житті цілого народу, в його змаганнях за лицарську,

славу і могутність. Коли ця віра зростає і поглибиться серед широких мас нашого народу, коли не буде нікого, хто б сумнівався в перемогу життя над смертю і правди над злом, тоді теж заіснує одна з конечних передумов для нашого національного і державного відродження.

Другим основним елементом великодніх святкувань є надія. Як для Христового Воскресення треба було страчних терпінь і Голготи — так для національного відродження, для відновлення української державности треба невпинної праці, зусиль, жертв — навіть і життя. Христове Воскресення утверджує в нас надію, робить її певною, що після зими приходить весна, після смерті — воскресення, після неволи приходить неминуче воля.

Ці основні елементи Великодня надаються якнайкраще для того, щоб на них звернути увагу й усвідомити їх у молоді, для якої Великдень є теж святом весняного пробудження, відродження й оновлення — не тільки в думках і почуваннях, але теж і в одязі і зверхньому вигляді.

Водночас Великдень як свято з багатою обрядовою традицією треба використати для вивчення молоддю, особливо ж дівочою, писання писанок, виводження веснянок і гагілок, відбування дівочих і хлоп’ячих народних великодніх ігор. Це дасть багато для усвідомлення й утвердження в молоді української національної традиції й допоможе їй ознайомитися краще з багатством українського весняного фолкльору.

ПЛАСТОВЕ СВЯТО ЮРІЯ — І ТИЖДЕНЬ ПЛАСТУ

На початок травня припадає свято патрона Пласту — святого Юрія. Свято це повинно бути відзначене членами Пласту — як день ідейної й організаційної єдності й єдності — в одному й тому самому дні, визначеному Пластовим Проводом.

Це свято повинно відбуватися у влаштовуванні пластунами кожного року в днях від 2. до 9. травня т. зв. Тижні Пласту, то значить тижні посиленої пропаганди Пластового Руху серед українського громадянства й загалу української молоді, тижні зв’язку і ближчих взаємин громадянства з пластовою молоддю.

Якщо кліматичні умови дозволяють, то це свято Юрія треба відбувати серед найбільш пригожного тла — природи, беручи до уваги можливість відсвяткування цього дня разом з релігійним святом св. Юрія.

Пластове свято Юрія, день Патрона Пласту — повинно бути днем підсумків зайнять і досягнень. В програму цього свята повинні входити — крім відповідних Богослужень — збірки пластуна для підвищення ступенів, переходу до вищих Уладів, складання звітів з успіхів, що їх добули окремі рої гнізда, гуртки, курені та осередки праці на протязі Тижня Пласту.

Взаємні привітання в тому часі, зокрема привітання Начального Пластуна та Пластового Проводу, як теж пластунів чи пластових з'єднань в окремих країнах, святочне прибирання й оздоблювання домівок — мали б нагадувати пластунам обов'язок новітнього пластового лицарства бути і стояти готовими й активними для виконання завдань, покладених на них Трьома Головними Пластовими Обов'язками і Пластовим приреченням.

Лучити святкування Дня Патрона Пласту із традиційним Святом Весни доцільно тільки тоді, якщо погода в травні дозволяє на це. Свято Весни повинно бути передусім днем перевірення пластової зарадності і справності та близького зв'язку пластунів із природою.

В програму самого Тижня Пласту повинні входити такі почини й акції: посилена акція „добрих діл” (зокрема допомога в щоденній роботі батькам і домашнім), збірна акція зібрання і висилки допомоги залишенцям, збірне „добре діло” для якоїсь з громадських установ (упорядкування бібліотеки, направа інвентару, приведення до ладу домівки), роблення приємних несподіванок старших пластунів молодшим і навпаки, тощо. Крім того під час Тижня Пласту відбуваються вистави праці пластунів і пластунок, приготування пластової домівки для відвідин її батьками, громадянами чи членами інших організацій, відповідні імпрези з пластовою тематикою, прилюдні сходини гуртків чи роїв, вільноручні вправи, виводження народних танків і хороводів, сценки з життя у Пласті і т.п. Для інших товариств чи організацій можна відбувати такі імпрези в їх приміщеннях, щоб дати можливість більшому колу громадян, зокрема молоді, познайомитися з Пластом.

З Е Л Е Н І С В Я Т А

— КУЛЬТ ГЕРОЇЗМУ І ПОШАНИ ДО ПРЕДКІВ

Згідно з традицією останніх десятиліть у Краю, на Зелені Свята згадуємо померлих, передусім тих, що полягли за Волю України. Тому в час, що попереджує зелено-святочні

дні, треба звертати увагу молоді на ознайомлення з життям великих Українців, головно тих, що віддали життя за Україну.

До поглиблення і до підтримування культу героїзму та пошани до тих, що відійшли, до наших предків причиниться добре влаштування якнайвідповідніших поминок, молебнів над могилами визначних Українців і складання цвітів на них, участь у жалобному збірному Богослуженні за Поляглих, опіка над могилами кол. вояків українських армій і військових формацій.

Цей день поминок повинен бути справді жалобним днем і пластова молодь повинна стриматися від голосних забав чи розваг, від відвідування кіна тощо.

В передзеленосвяточний час і в зеленосвяточні дні пластові зайняття треба пов'язувати з конкретними виявами культу і пошани для героїв і заслужених армій і військових формацій, уряджуванням збірок на інвалідів, допомогою родинам інвалідів пластовим індивідуальним або збірним добрим ділом, влаштуванням показу воєнних пам'яток, доповідями про життя і чини поляглих героїв та іншим.

Л І Т О —

ТАБОРУВАННЯ І МАНДРІВНИЦТВО

Літо — це пора фізичного відпочинку і скріплення фізичних сил. Для пластунів — це час життя серед природи, час мандрівок і таборування. Тому теж т а б о р о в а а к ц і я — підготовка до літнього таборування і мандрування повинна відбуватися впродовж цілого року пластової діяльності, очевидно з різним посиленням активності в тій справі (саму акцію ведуть окремі комісії, покликані Пластовим Проводом). Треба подбати про те, щоб своєчасно були подані до відома речинці відбуття таборів чи мандрівок, щоб завчасу був придбаний і приготований потрібний виряд, полагоджена справа відпусток і провідництва та впорядництва в таборах і т.ін.

В місяцях, що попереджують відбуття таборів, значить вже в травні і в червні, все пластуство повинно „жити” справою таборів чи плянованих мандрівок, заангажоване безпосередньо чи до підготовки й організації таборів чи тільки до участі в них, чи як допоміжний чинник, як учасники пластових зустрічей, відвідин тощо. Ознайомлювання пластової молоді із плянуванням таборової акції і притягання молоді до співпраці в здійснюванні цієї акції розбуджує

у великій мірі зацікавлення справами таборування, активізує молодь і дає їй почуття тіснішого зв'язку з пластовою організацією.

СВЯТО П О К Р О В И

— ОПІКУНКИ УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Українське військо взагалі і зокрема славне Військо Запорозьке ставилося з щирою любов'ю до Божої Матері, віддаючи себе під її опіку, під її покров у боротьбі з ворогами християнської віри і правди, в обороні української землі й українського народу перед наїздниками.

В день св. Покрови, що припадає на 14. жовтня, братчики славного Війська Запорозького святкували і своє козацьке свято. Січова церква св. Покрови пишалася тоді золотом, сріблом і полум'ям воскових свіч. Перед образом Опікунки Січового Братства молилися Запорожці, щоб Вона покривала їх своїм святим омофором і рятувала їх від бід та напастей на суходолі і на морі.

Українські новітні військові формації, починаючи в 1914 року, продовжують славну традицію і святкують день Святої Покрови як день своєї Опікунки, як день Патронки Українських Збройних Сил.

Теж у Пласті — для плекання лицарського характеру й духа серед пластової молоді — відзначаємо цей день передусім участю у спільних з організаціями кол. вояків урочистих Богослуженнях і відповідно підібраними (щодо освіти й віку) зайняттями: доповідями, гутірками, імпрезами.

Головною метою цих зайнять — поглиблення традиції і розуміння значення збройної сили в обороні Божих та людських прав Нації чи й у боротьбі за їх здійснення на українській землі.

О С І Н Ь —

ЧАС ПІДСУМКІВ УСПІХІВ І ДОСЯГНЕНЬ

По таборах, мандрівках, зустрічах — поворот до шкільних чи фахових зайнять, ставання з новими силами до дальшої праці, зокрема до поширювання нашого Пластового Руху серед молоді, що її притягнули до нас табори.

Вернувшись з таборів і мандрівок, робимо підсумки з таборової акції, упорядковуємо таборовий і мандрівницький інвентар, приспособлюємо наші домівки до зимового

сезону, викінчуємо звіти з діяльності, підготовляємо і відбуваємо загальні збори куренів і станиць і цим закінчуємо останній етап нашого пляну, щоб — поглибивши наші основні цінності — особисті, родинні, громадсько-національні і загально-людські, ввійти з новими силами, з новим засобом пластових прикмет і новим запасом пластового знання у черговий рік пластової діяльності.

Щоб згадані прикмети й цінності скріплювати — для цього є багато нагод і можливостей на протязі цілого року. Але всі вони повинні зводитися і підпорядковуватися тим основним ідеям нашого загального пляну, які з'ясовані загально в наших напрямних, і які повинні бути ясно усвідомлені пластовими виховниками та кожноразом конфронтані з вислідами пластової виховної роботи.

КІНЦЕВІ ЗАВВАГИ

Відзначування різних історичних дат, подій, постатей (Листопадовий Зрив, роковини Базару, Річниці боїв під Крутами, на Маківці і під Бродами, проголошення державності Карпатської України, роковини піднесення прапора на Українській Чорноморській Флотії, річниці зв'язані з Патронами пластових Куренів) повинні належати вже до ініціативи окремих з'єднань і не затирати в будьякій формі основної ідеї даного періоду, а радше його доповняти. Запрошуючи на такі сходини чи імпрези представників інших з'єднань, будемо пособляти поширенню і поглибленню значення та популярності даних річниць і не будемо абсорбувати їх у підготові всього пластового загалу.

Треба дуже чітко усвідомити собі, що ми мусимо мати ч а с на відбуття плянових зайнять та в и х о в н о ї п р а ц і, зв'язаної із вимогами проб та методою пластового самовиховання, маючи при тому завжди на увазі основну мету — вироблення характеру та фізичної справності. Ясна річ, що беручи до уваги подані вище загальні напрямні і рамки, цю основну вимогу треба брати до уваги при укладанні подрібного пляну зайнять, їх розподілу і відповідальності за них і при підбиранні програм, відповідної до позему та потреб окремих з'єднань. Досвід вчить, що при перевазі у праці зовнішніх виявів — основна мета відсувається на дальший плян.

На протязі цілого року, залежно від місцевих умов, пластові провідники і виховники мусять мати на увазі с п і в п р а ц ю — лучність Пласту з виявами загально-українського життя. Завжди треба брати до уваги участь Пласту, як

цілості, чи виделегованих груп, як його репрезентацій, для співпраці чи допомоги в загально-громадських акціях або святкуваннях. Регулювати цю співпрацю мусять провідники на місцях, беручи до уваги виховні цілі, доцільність, як теж спроможність пластової організації як такої, і спроможність — духову і фізичну — молоді, для якої переборщення в будьякім напрямі може знівечити всі добрі пляни й задуми.

Наприкінці хочу ще підкреслити, що поданий плян треба розуміти як загальні напрямні, як рамки, що в них наші виховники мали б вкласти зміст, відповідний до потреб та можливостей пластових з'єднань.

Пластове життя, як і вияви нашої праці не можуть бути тільки формою, але нагодою для справжніх переживань, що залишають тривалий вислід, для підготовки молоді до життя та для якнайкращого пластового вироблення молоді.

Невільно зводити пластової діяльності до організування імпрез, хочби і патріотичних і тільки до участі в них.

Для плекання патріотичних почувань, зокрема для плекання культу героїзму та жертвенности і посвяти у пластовій програмі багато різних засобів, між ними теж і святочне відзначування різних річниць чи історичних постатей. Від „пластових буднів” залежатиме передусім підготовка молоді до майбутніх завдань.